

# KÜÇÜK ŞEYLER

Yazan : Susan Glaspell

KİŞİLER

GEORGE HANDERSON (Bölge Savcısı)

HENRY PETERS (Şerif)

LEWIS HALE, Komşu çiftçi

BAYAN PETERS

BAYAN HALE

SAHNE: John Wright'ın yeni terk edilmiş çiftliğinin kasvetli ve darmadağınık bırakılmış mutfağı. Tezgahın altında kirli tencereler, ekmekek kutusuna konulmamış bir somun ekmekek, masanın üzerinde tabak kurulama bezi ve işlerin bitirilmediğini gösteren diğer emareler. Arkadaki kapı dışarıya açılır. Şerif ve ardından Bölge Savcısı ve Hale girerler. Şerif ve Hale orta yaşlı adamlardır, Bölge Savcısı gençtir. Hepsisi sıkı giyinmişlerdir ve hemen sobanın yanına giderler. Adamların ardından

iki kadın girer. İlk önce Şerif'in Karısı, ince sinirli yüzlü, sırım gibi bir kadındır. Bayan Hale daha kilolu ve genelde daha rahat görünümlü olarak tanımlanabilir, ancak rahatsız ve korkmuş bir tavırda içeri girer. Kadınlar yavaşça girerler ve kapının yanında birlikte ayakta dururlar.

SAVCI: (ellerini ovuşturarak) Bu iyi geldi. Sobaya yaklaşın, hanımlar.

BAYAN PETERS: (ileri bir adım attıktan sonra) Ben – üşümüyorum.

ŞERİF: (Paltosunun düğmelerini çözerek ve resmi görevinin başladığını ima eden bir tavırla sobadan uzaklaşarak) Şimdi, Bay Hale, biz etrafı toparlamadan önce, dün sabah buraya geldiğinizde gördüklerinizi Bay Handerson'a bir anlatın bakalım.

SAVCI: Durun bir dakika, buradan bir şeyler mi alındı? Eşyalar dün oldukları yerlerinde değil mi?

ŞERİF: (etrafa bakar) Her şey yerli yerinde. Dün gece sıfırın altına düşünce, bu sabah Frank'ı sobayı yakması için göndermenin iyi olacağını düşündüm, böyle büyük bir dava üstünde çalışırken zatürree olmanın anlamı yok, fakat sobadan başka hiçbir şeye dokunmamasını söyledim ve Frank'ı tanırıyorsunuz.

SAVCI: Dün burada biri kalmalıydı.

ŞERİF: Ha, dün. Frank'ı şu çıldıran adam yüzünden Morris Center'a göndermek zorunda kaldım. İnanın bana dün işim başımdan aşkındı. Omaha'dan bugün geleceğinizi biliyordum ve burada bütün işlerle ben uğraşıyorum.

SAVCI: Evet, Bay Hale, dün buraya geldiğiniz zaman neler olduğunu anlatın.

HALE: Harry ve ben kasabaya patates götürmek yola çıkmıştık. Yoldan benim o taraftan geldik ve buraya yaklaşırken "Bir gideyim John Wright müşterek telefon almaya yanaşacak mı bir bakayım." dedim. Önceden bir kere daha önermişim de, köylü çok çok konuştu diyerek beni başından savmıştı, tek isteği sakinlik ve sessizlikti. Hep kendini düşündüğünü bilirsiniz. Harry'e karısının etkisinin olmayacağını söylememe rağmen, evine gidip bir de karısının yanında konuşursam belki ikna olur diye düşündüm.

SAVCI: Bunları daha sonra konuşuruz, Bay Hale. Şimdi duymak istediklerim bunlar değil, eve girdiğiniz zaman ne oldu onu anlatın.

HALE: Ne bir şey duydum ne de işittim; kapıyı çaldım, içeriden yine bir ses gelmedi. Üst katta olmalılar dedim, saat sekizi geçmişti. Sonra yine kapıyı çaldım. Sanırım biri "gel" dedi içeriden, emin değildim, hala da değilim, fakat kapıyı açtım. Bu kapıyı (iki kadının bekledikleri kapıyı gösterir) ve bu sallanan sandalyede (gösterir) Bayan Wright oturuyordu.

(Hepsi sallanan sandalyeye bakar.)

SAVCI: Ne – yapıyordu peki?

HALE: İleri geri sallanıyordu. Önlüğü elindeydi, bir çeşit pli – yapıyordu.

SAVCI: Peki nasıl – görünüyordu?

HALE: Yani, garipti.

SAVCI: Nasıl – garipti?

HALE: Şey, yani ne yapacağını bilmez bir haldeydi. Tükenmişti.

SAVCI: Senin geldiğini görünce neler yaptı?

HALE: Yani, söyle veya böyle umursamadı. Dikkat etmedi. "Nasılsınız, Bayan Wright soğuk, değil mi?" dedim, "Öyle mi?" dedi – ve önlüğüne pli yapmaya devam etti. Şey, şaşırmışım, sobanın yanına gel veya otur demedi, öylece oturuyordu, bana bile bakmıyordu, sonra "John'u görmek istiyorum" dedim. Kahkaha attı. Siz de kahkaha derdiniz. Harry ve sürünün dışarıda olduğunu düşündüm, biraz daha sertçe sordum: "John'u göremeyecek miyim?" donuk bir şekilde "Hayır" dedi. "Evde değil mi?" dedim. "Evet" dedi, "Evde". "O zaman neden göremeyeceğim?" diye sabrım taşmış sordum. "Çünkü öldü." dedi. "Öldü?" dedim. Sadece başını salladı, en küçük bir telaş belirtisi göstermedi, ileri geri sallandı durdu. Ne diyeceğimi bilmeden "Nasıl – nerede şimdi?" dedim. Yukarıyı gösterdi – işte böyle (üst katı işaret eder) Üst kata çıkmak için harekete geçtim. Oradan buraya kadar yürüdüm. Sonra "Neden öldü?" "Boynuna bağlı ip yüzünden" dedi, ve önlüğüne pli yapmaya devam etti. Şey, dışarı çıkıp

Harry'i çağırđım. Yardım gerekebilir – diye düşünđüm. Yukarı çıktık ve orada boylu boyunca yatıyordu –

SAVCI: Gösterdiğiniz yere yukarıya çıksak daha iyi olacak sanırım. Hikayenin geri kalanına devam edin.

HALE: Evet, ilk aklıma gelen ipi çıkartmak oldu. Şey gibiydi... (durur, buruşur) ...ama Harry, yanına gitti ve "Hayır, ölmüş bile, hiçbir şeye dokunmamak gerek." dedi. Sonra aşağı indik. Bayan Wright aynı şekilde oturuyordu. "Kimseye haber verildi mi?" diye sordum. İlgisizce "Hayır" dedi. Harry "Kim yaptı bunu, Bayan Wright?" diye bir görevi yerine getiriyormuş gibi sordu – ve önlüğüne pli yapmayı bırakarak "Bilmem" dedi. "Bilmiyor musun?" dedi Harry. "Evet" dedi "fakat evdeydim" diye ekledi. "Biri boynuna ipi geçirerek onu astı ve sen uyanmadın?" dedi Harry. Hemen arkasından "Uyanmadım" dedi. Bunun nasıl olabileceğini anlamamıştık, bir dakika sonra "Horlarım" dedi. Harry birkaç soru daha soracaktı fakat hikayesini ilk önce polise veya şerife anlatmasının daha doğru olacağını söyledim, bunun üzerine Harry olabildiğince çabuk telefon edebileceği en yakın yere River'a gitti.

SAVCI: Peki, sizin polise haber vereceğinizi anladığı zaman ne yaptı?

HALE: Sallanan sandalyeden şu sandalyeye geçti (*köşedeki küçük sandalyeyi işaret eder*) Oturdu ve ellerini kavuşturup başını önüne eğdi. Biraz

konuşsam iyi olur diye düşündüm ve John telefon almak ister mi diye sormaya gelmiştim dedim. Bunun üzerine gülmeye başladı. Ve sonra durdu, yüzüme baktı – panikledi. (*SAVCI not defterini çıkarır ve bir şeyler yazar*) Ne bileyim, belki de paniklemedi. Öyle demek istememem. Sonra Harry geri döndü, ardından Dr. Lloyd geldi ve siz Bay Peters, sanırım bilmediğiniz her şeyi anlattım.

SAVCI: (*etrafına bakarak*) Önce bir yukarı bakalım – sonra dışarıya ahıra ve etrafa. (*ŞERİF'e*) gördüğünüz gibi burada dikkate değer bir şey yok – olayı gerektirecek hiçbir şey yok.

ŞERİF: Mutfak gereçlerinden başka hiçbir şey.

(*BÖLGE SAVCISI etrafına bir kere daha baktıktan sonra mutfak dolabını açar. Bir sandalye alıp üstüne çıkarak raflara bakar. Yapış yapış olan elini geri çeker.*)

SAVCI: Burada tatlı bir yapışkan var.

(*Kadınlar yaklaşırlar.*)

BAYAN PETERS: (*kadınlara*) Ha, meyveleri, donmuştur. (SAVCI'ya) Soğuklar bastırınca oldukça endişelenmişti. Kavanozlardaki sıcak hava yüzünden çatlayacaklar demişti.

ŞERİF: Kadınları def et! Cinayete bakalım ve reçelleri unutalım.

SAVCI: Sanırım araştırmamız sırasında onun hakkında reğellerinden daha önemli konuları konuşabiliriz.

HALE: Şey, kadınlar böyle ufak Őeylere kafa yorurlar.

*(İki kadın daha yakınlaşır.)*

SAVCI: *(genç bir politikacı edasıyla)* Ve Şimdi, onların bütün endişelerine rağmen, bakalım kadınlar olmadan neler yapacağız? *(Kadınlar boyun eğmez. Mutfak tezgahına gider, kovadan bir kepçe dolusu su alır ve onu lavaboya boşaltarak ellerini yıkar. Ellerini dönen havluda kurular. Havluyu temiz tarafına getirir.)* Havlu kirli! *(Tezgahın altındaki kirli tencerelere tekme atar.)* Ev hanımlığı zayıf, öyle değil mi, hanımlar?

BAYAN HALE: *(sertçe)* Çiftlikte yapacak o kadar çok iç vardır ki.

SAVCI: Kesinlikle. Ve Şimdi *(BAYAN HALE'ye küçük bir selamlama ile)* Eminim Dickons bölgesinde buna benzer havluları olmayan çiftlikler de vardır.

*(Havlunun tamamını göstermek için bir daha çeker.)*

BAYAN HALE: Bu havlular çok çabuk kirlenir. Erkeklerin elleri her zaman olması gerektiği kadar temiz değildir.

SAVCI: Kadınlara saygılarımı sunarım, anlıyorum. Fakat siz ve Bayan Wright komşusunuz. Sanırım arkadaştınız da.

BAYAN HALE: *(ellerini ovuşturarak)* Son birkaç yıldır onu pek fazla görmemiştim.

Buraya da son yıllarda gelmedim. Bir yılı aştı.

SAVCI: Neden peki? Neden hoşlanmadınız ondan?

BAYAN HALE: Hoşlanmadım değil. Çiftçi karılarının işleri başını aşar, Bay

Handerson, Ve sonra –

SAVCI: Sonra - ?

BAYAN HALE: *(etrafına bakarak)* Hiçbir zaman çekici bir yer olmadı.

SAVCI: Olmadı – çekici değildi. Yuva kurma güdüsü olduğunu söyleyemem.

BAYAN HALE: Yani, ben de söyleyemem.

SAVCI: İyi geçinemediklerini mi söylüyorsunuz?

BAYAN HALE: Hayır, bu demek istemedim. Dediğim John Wright'ın yaşamak

istediği bir yer olmadığı.

SAVCI: Bu konuda daha sonra konuşuruz. Şimdi yukarıya bir bakalım.

*(Yukarı kata çıkan üç merdivene doğru sola yürür)*

ŞERİF: Umarım Bayan Peters'in alacakları yeterli olur. Elbise ve birkaç küçük

eşya alacaktı. Dün oldukça meşguldük.

SAVCI: Tamam, fakat neler alındığını görmek istiyorum, Bayan Peters, ve işimize

yarayacak herhangi bir şey için gözlerini dört aç.

*(Kadınlar erkeklerin merdivenlerini çıkışını dinler, sonra mutfağa göz atarlar.)*



BAYAN: HALE: Erkeklerin mutfağıma gelip ukalâlık etmesinden, eleştirmesinden nefret ediyorum.

BAYAN PETERS: Tabii, bu da onların işi.

BAYAN HALE: Tamam işleri, fakat sobayı yaktıran şerif yardımcısının yapacak başka bir işi yok burada. *(Döneren havluyu çeker)* Bunu daha önce düşünseydim keşke. Telaşla buradan uzaklaştığı zaman bu şeylerin yapış yapış değildi.

BAYAN: PETERS: *(Odanın sol köşesinde küçük bir masanın yanına gitmiş ve tencerenin üzerine örtülü bir havlunun köşesini kaldırmıştır)* Ekmek mayalamış.

*(Ayakta durur.)*

BAYAN HALE: (Gözlerini odanın başka bir köşesinde alt rafta duran ekmek kutusunun yanında duran somuna dikmiştir. Yavaşça yaklaşır.) Bunu buraya koyacaktı. (ekmeği alır, sonra birdenbire bırakır. Asıl konuya döner) Reçellerinin başına gelenler ne üzücü. Hepsi zarar görmemiştir umarım. (sandalyeye çıkar ve bakar) Sanırım birazı kurtulmuş, Bayan Peters. Evet – burada. (Raftan çıkarır uzatarak) Hem de vişne bunlar. (Tekrar bakar) Yalnızca bu kurtulmuş. (Aşağı iner, kavanozu eline alır. Mutfak tezgahına gider ve temizler) Kavurucu sıcakta harcadığı o kadar

zahmetten sonra çok üzülecek. Geçen yaz vişneleri güneşe koyduğum günü hatırlıyorum.

*(Kavanozu mutfağın ortasındaki büyük mutfak masasına koyar. İç geçirerek sallanan sandalyeye oturmak üzeredir. Tam oturacakken hangi sandalye olduğunu anlar ve yavaşça baktıktan sonra geri adım atar. Dokunmuş olduğu sandalye ileri geri hareket eder)*

BAYAN: HALE: Şey, şunları yüklerden alayım. *(Sağdaki kapıya yürür, fakat diğer odaya baktıktan sonra, geri gelir)* Benimle geliyor musunuz, Bayan Hale? Taşımama yardım edin.

*(Diğer odaya girerler, geri gelirler, BAYAN PETERS bir elbise ve eteklik getirir, BAYAN HALE onun ardından bir çift ayakkabı ile girer.)*

BAYAN PETERS: Ben, üşüdüm.

BAYAN HALE: *(etekliği inceleyerek)* Wright'ın eli sıkıydı. Sanırım bu nedenle bu kadar şeyi sakladı. Hatta Kadınlar Yardımlaşmasına bile katılmazdı. Görevini yerine getiremeyeceğini biliyordu sanırım ve dahası perişan hissettiğin zaman hiçbir şey yapasın gelmez. Bir zamanlar, Minnie Foster olduğu zamanlarda, kasabanın koro kızlarından biriyken şık elbiseler giyerdi ve çok canlıydı. Ama bu – otuz yıl önceydi. Alacaklarınızın hepsi bu mu?

BAYAN PETERS: Önlük istediğini söyledi. İstenecek en garip şey, tanrı bilir ama hapishanede insanın üstü başı kolay kirlenmez . Galiba daha doğal olmaya çalışıyor. Şu dolabın en üst rafında olduklarını söylemişti. İşte, buradalar. Ve sürekli kapının arkasında asılı olan minik şalı. (*yukarı kata açılan kapıyı açar*) Tamam, o da burada.

(*Yukarı kata açılan kapıyı hızla kapatır.*)

BAYAN HALE: (*aniden yanına gelerek*) Bayan Peters?

BAYAN PETERS: Efendim, Bayan Hale?

BAYAN HALE: O mu yaptı sizce?

BAYAN PETERS: (*korkulu bir ses tonuyla*) Ah, bilmiyorum.

BAYAN HALE: Bence o yapmadı. Önlüğünü, şalını istedi ve reçellerini merak etti.

BAYAN PETERS: (*konuşmaya başlar, üst kattaki odadan sesler duyunca yukarı göz atar. Kısık bir sesle.*) Bay Peters durumun aleyhine olduğunu söylüyor. Bay Handerson konuşmalarında korkunç alaycı ve uyanmadığını söylediği zaman dalga geçecek.

BAYAN HALE: Galiba John Wright da boynuna ipi geçirirlerken uyanmadı.

BAYAN PETERS: Evet, çok ilginç. Burada ürkütücü bir dolap dönmüş olmalı ve hala dönüyor. Söylediklerine göre adam öldürüp olayı örtbas etmenin en garip yoluymuş.

BAYAN HALE: Bunu Bay Hale de söyledi. Evde bir silah varmış. Bu yüzden anlaşılmaz olduğunu söylüyor.

BAYAN PETERS: Bay Handerson bunun gibi bir olay için önce nedeni bulmak gerektiğini söyledi, yavaş yavaş büyüyen bir kızgınlık veya – anlık duygular.

BAYAN HALE: *(masanın yanında durmaktadır) Şey, ben etrafta kızgınlık belirtisi görmüyorum. (temizleme havlusunu eline alır, masanın aşağısına bakar, masanın bir tarafı temiz diğer tarafı kirlidir) Buraya kadar temizlenmiş. (işin geri kalanını bitirmek ister gibi bir hareket yapar, sonra döner ve kutunun dışına bırakılmış ekmeğe bakar. Havluyu bırakır. Asıl konuya döndüğünü belirten bir ses tonuyla)* Yukarıda neler buldular merak ediyorum. Yukarısı sanırım daha darmadağındır. Bu işte bir haksızlık var. Onu kasabada kilit altında tut ve sonra buraya gel ve kendi evini ona dar etmeye çalış!

BAYAN PETERS: Fakat Bayan Hale, kanun kanundur.

BAYAN HALE: Öyledir. *(Mantosunun düğmelerini açar) Üstünüzdekini çıkarın Bayan Peters, dışarı çıkınca üşüyeceksiniz.*

*(Bayan Peters kürk boyunluğunu çıkarır, odanın gerisindeki kancaya asmaya gider, minik köşe masasının alt kısmına bakabilir.)*

BAYAN PETERS: Yamalardan yorgan yapıyormuş.

*(Büyük dikiş sepetini getirir ve parlak yamalara bakarlar)*

BAYAN HALE: Kütük kulübe modeli. Sevimli, değil mi? Yama mı yapacaktı yoksa sadece ilmek mi atacaktı, merak ettim?

*(Yukarıdan ayak sesleri duyulur. Önce ŞERİF ardından HALE ve BÖLGE SAVCISI girer.)*

ŞERİF: Şunlara bakın hele, yama mı yapacakmış yoksa ilmek mi atacakmış onu merak ediyorlar.

*(Erkekler güler, kadınlar bozulurlar.)*

SAVCI: *(ellerini sobanın üstünde ovuşturarak)* Frank'ın yaktığı soba pek işe yaramadı, değil mi? Evet, haydi ahıra gidelim, ve meseleyi çözüme kavuşturalım.

*(Erkekler çıkar)*

BAYAN HALE: *(içerlemiş)* Onların delil toplamalarını beklerken, kahrolası zamanımızı küçük şeylerle geçirmenin neresi acayip anlamadım. *(Büyük masaya oturur ve bir parçayı kararlı biçimde sürter)* Bunda gülünecek bir şey görmüyorum.

BAYAN PETERS: *(özür diler bir tavırdadır)* Tabii akıllarında çok önemli şeyler var.

*(Bir sandalye çeker ve BAYAN HALE'nin yanına oturur.)*

BAYAN HALE: *(başka bir parçayı inceleyerek)* Bayan Peters, şuna bir bakın. İşte işlediği buydu ve dikişlere bakın! Hepsi o kadar hoş ve düzenli. Ve şuna bakın! Her yere yayılmış. Yani, ne yaptığını bilmiyormuş gibi.

*(Bunu söyledikten sonra iki kadın birbirlerine bakarlar, daha sonra geriye kapıya bir göz atarlar. Birkaç saniye sonra BAYAN HALE bir düğümü çözüp dikişi söker.)*

BAYAN PETERS: Ah, ne yapıyorsunuz, Bayan Hale?

BAYAN HALE: *(kibarca)* Düzgün yapılmamış bir iki dikişi açıyorum. *(dikiş iğnesi kullanarak)* Kötü dikiş beni deli eder.

BAYAN PETERS: *(sinirli)* hiçbir şeye dokunmasak daha iyi olur.

BAYAN HALE: Şunun sonunu bitirdim sadece. *(aniden durur ve ileriye doğru eğilerek)* Bayan Peters?

BAYAN PETERS: Efendim, Bayan Hale?

BAYAN HALE: Neden bu kadar sinirliydi sizce?

BAYAN PETERS: Ah – bilmem. Sinirli olduğumu bile bilmiyorum. Yorgun olduğum zamanlar benim dikişimde acayip bozuk olur. *(BAYAN HALE bir şey söylemeye çalışır, BAYAN PETERS'a bakar, dikiş işine devam eder)* Şunları katlayayım. Düşündüğümüzden daha önce gelebilirler. *(önlüğü ve diğer eşyaları toparlayarak)* Biraz kağıt ve ip nerededir acaba?

BAYAN HALE: Dolaptadır belki.

BAYAN PETERS: (*dolaba bakar*) Haydi, burada kuş kafesi var. (*kafesi kaldırır*)

Kuşu var mıydı, Bayan Hale?

BAYAN HALE: Yani, var mıydı yok muydu bilmiyorum – uzun zamandır gelmedim buraya. Geçen yıl adamın biri buralarda ucuza kanarya satıyordu, bir tane aldı mı bilmem, belki de almıştır. Çok güzel şarkı söylerdi.

BAYAN PETERS: (*etrafa bakar*) burada bir kuş olduğuna inanmak zor. Fakat kuş beslemiş olabilir, yoksa neden kafesi olsun ki? Kuşa ne oldu acaba?

BAYAN HALE: Kedi yakalamış olabilir.

BAYAN PETERS: Hayır, kedisi yoktu. Bazıları gibi - kedilerden korkardı. Benim kedi odasına girmişti de çok korkmuştu, dışarı çıkartmamı istemişti.

BAYAN HALE: Kardeşim Bessie de öyle. Garip, değil mi?

BAYAN PETERS: (*kafesi inceler*) Hey, kapısına baksana. Kırılmış veya bir menteşesi kopmuş.

BAYAN HALE: (*oda bakar*) biri tarafından zorlanmışa benziyor.

BAYAN PETERS: Evet, doğru.

(*Kafesi alıp masanın üstüne koyar*)

BAYAN HALE: Dilerim istedikleri kanıtı bulurlar. Buradan hoşlanmadım.

BAYAN PETERS: Benimle geldiğiniz için çok memnun oldum, Bayan Hale. Burada tek başıma oturacaktım yoksa.

BAYAN HALE: Öyle olacakta, ha? *(dikişini bırakır)* Ancak size isteğimi söyleyeyim, Bayan Peters. Keşke o buradayken de buraya gelseydim. Ben *(etrafına bakar)* keşke gelseydim.

BAYAN PETERS: Ama tabii çok işin vardı, Bayan Hale - Evin ve çocukların.

BAYAN HALE: Gelebilirdim. Gelmedim, çünkü eğlenceli bir tarafı yoktu – ve galiba sırf bu yüzden gelmeliydim. Ben – ben hiçbir zaman sevmedim burayı. Belki de çukurda kalıyor yolu göremiyorum diye. Nedenini bilmiyorum, terk edilmiş gibiydi ve hep öyle oldu. Keşke bazen Minnie Foster'ı ziyaret etmiş olsaydım. Şimdi anlıyorum. *(başını sallar)*

BAYAN PETERS: Şey, kendinizi suçlamayın, Bayan Hale. Hepimiz kimi zaman diğer köylülerin nasıl olduğunu bilmeyiz ta ki – bir şeyler oluncaya kadar.

BAYAN HALE: Çocuklarının olmaması işleri azaltmıyor – fakat ev sessizleşiyor, ve Wright bütün gün dışarıda çalışıyordu, ve buraya geldiğinde dostluk bulamıyordu. John Wright'ı tanır mıydınız, Bayan Peters?

BAYAN PETERS: Hayır, tanımazdım. Kasabada görürdüm. İyi bir adam derlerdi.

BAYAN HALE: Evet – iyi; içmezdi, çoğu zaman sözünde dururdu. Galiba borcuna da sağdıktı. Fakat bütün gününü birlikte geçirmeye gelince zor bir adamdı, Bayan Peters. *(ürpererek)* Kemiklerine kadar işleyen soğuk gibi. *(durur, gözlerini kafese dikerek)* Kuş beslemek istemiş olmalı. Fakat nereye gitti sence?



BAYAN PETERS: Bilmem, tabii eğer hastalanmış veya ölmemişse.

*(Uzanır ve kırılmış kapıyı çevirir, tekrar çevirir, her iki kadın da kapıya bakarlar.)*

BAYAN HALE: Bu tarafa hiç uzanmadın, değil mi? *(BAYAN PETERS başını sallar)*

Onu tanımıyor - muydun?

BAYAN PETERS: Dün getirilinceye kadar hayır.

BAYAN HALE: Kuşa karşı bir tür sevgi duyduğuna inandı – gerçek, hoş ve sevimli,

ancak biraz ürkek ve – çırpınan. Nasıl – böyle – değişti. *(sessizlik, sonra*

*aniden parlayan bir mutluluk varmış gibi kendini toplayıp normal ilerine*

*geri dönerek)* Söyler misiniz, Bayan Peters, neden bu yama işini de

götürmüyorsunuz? Kendini toplamasına yardım edebilir.

BAYAN PETERS: Hey, bakın bu güzel bir fikir, Bayan Hale. Buna karşı çıkılmaz,

değil mi? Şimdi, neler alacaktım? Bakalım yamaları buralarda mı – ve

diğer şeyler.

*(Dikiş sepetine bakarlar.)*

BAYAN HALE: Burada biraz kırmızı var. Umarım bunun içinde dikiş malzemesi

vardır. *(süslü bir kutu çıkarır)* Ne sevimli kutu. Birinin içinde bir şey

hediye ettiğini kutulara benziyor. Belki de içinde makasları vardır.

*(Kutuyu açar. Aniden eliyle burnunu kapatır)* Hey – *(BAYAN PETERS*

*eğilerek yakınlaşır, sonra yüzü kaçıır)* Burada ipek kumaşa sarılmış bir

şey var.

BAYAN PETERS: Bu makas değil.

BAYAN HALE: *(ipek kumaşı kaldırarak)* Ah, Bayan Peters – bu –

*(BAYAN PETERS eğilir.)*

BAYAN PETERS: Kuş bu.

BAYAN HALE: *(fırlayarak)* Fakat, Bayan Peters – şuna bir bak! Boynuna! Boynuna bak! Her yanı – öteki tarafı da.

BAYAN PETERS: Biri – boynunu – burmuş.

*(Göz göze gelirler. Giderek güçlenen uzlaşma, korku bakışı. Dışarıdan ayak sesleri gelir. BAYAN HALE kutuyu yamaların altına saklar ve sandalyesinin altına koyar. ŞERİF, BÖLGE SAVCISI girer. BAYAN PETERS yerinden kalkar.)*

SAVCI: *(ciddi bir meseleden sonra şaka yapar gibi)* Evet hanımlar, yama mı yapıyor ilmek mi atıyor karar verdiniz mi?

BAYAN PETERS: Bize göre galiba yapacak olduğu – ilmek atmak.

SAVCI: Ya, bu kesinlikle ilginç. *(kafesi görür)* Kuş kaçtı mı?

BAYAN HALE: *(kutunun üstüne birkaç yama daha koyarak)* Bize göre – kedi kaptı.

SAVCI: *(aklı başka yerde)* Kedi nerede?

*(BAYAN HALE BAYAN PETERS'e üstü kapalı bir bakış gönderir.)*

BAYAN PETERS: İyi de şimdi kapmadı. Kediler tekin değildir. Giderler.

SAVCI: (*ŞERİF PETERS'e kesilmiş konuşmaya devam ederek*) Dışarıdan birinin girdiğine dair bir belirti yok. Şimdi tekrar üst kata çıkalım ve daha ayrıntılı bir inceleme yapalım. (*Üst kata doğru hareketlenirler*) biri olmalı neler olduğunu kesinlikle-

(*BAYAN PETERS oturur. İki kadın bir birlerine bakmadan, ancak dikkatle bir şeye bakıyorlarmış gibi kendilerini zaptederek öylece otururlar. Bundan sonra konuşmaya başladıklarında konuşma biçimleri bir tuhaf bir temele dayanır, söylediklerinden korkuyormuş gibi, ancak söylemeden edemedi.*)

BAYAN HALE: Kuşu sevmiştii. Onu bu sevimli kutuyla gömecekti.

BAYAN PETERS: (*fısıltıyla*) Küçükken – yavru kedime – çocuğun biri nacağı kaptı ve gözümün önünde – ben yetişmeden – (*bir an yüzünü kapatır*) Eğer tutmasalardı çocuğu (*kendini tutar, yukarıdan gelen ayak seslerini duyarak yukarı bakar, sesini cılızlaştırarak*) deşerdim.

BAYAN HALE: (*yavaşça etrafına bakar*) Etrafta hiç çocuk olmaması nasıl bir şey acaba. (*sessizlik*) Evet, Wright kuşu sevmemişti – şarkılar söyleyen bir şey. O da bir zamanlar şarkı söylerdi. O da bunu öldürdü.

BAYAN PETERS: (*rahatsız hareketlerle*) Kuşu kimin öldürdüğünü bilmiyoruz.

BAYAN HALE: Ben biliyorum, John Wright.

BAYAN PETERS. O gece bu evde korkunç bir şey oldu, Bayan Hale. Adam uyurken öldürüldü, boynuna bir geçirildi ve boğularak can verdi.

MRS. HALE. Boynuna, boğularak can verdi.

(Ellerini uzatarak kafese koyar)

BAYAN PETERS: *(yükselen bir sesle)* Onu da kimin öldürdüğünü bilmiyoruz.

Bilmiyoruz.

BAYAN HALE: *(aynı duyguyla)* Eğer hiçlikle dolu yıllar, hiç olmuş yıllar varsa,

sonra şakıyan bir kuşun olsa. Çok korkunç olurdu – sessizlik, kuş gittikten

sonra yine sessizlik.

BAYAN PETERS: *(konuşmasında farklılık vardır)* Sessizlik nedir ben bilirim.

Dakota'da yaşarken, ilk bebeğim öldü – iki yaşındayken, sonra başka

çocuğum olmadı –

BAYAN HALE: *(hareket ederek)* Delil aramayı daha ne kadar sürdürecekler sence?

BAYAN PETERS: Sessizliği bilirim. *(kendine gelir)* Yasalar suçluları

cezalandırmalıdır, Bayan Hale.

BAYAN HALE: *(cevap vermiyormuş gibi)* Keşke Minnie Foster'ı mavi kurdeleli

beyaz elbisesiyle koroda şarkı söylerken görmüş olsaydın. *(odaya şöyle*

*bir bakar)* Ah, keşke buraya bir kere olsun gelseydim! İşte suç! Suç bu

işte! Bunu kim cezalandıracak?

BAYAN PETERS: *(üst kata bakarak)* Biz – boy ölçüşmeye kalkmamalıyız.

BAYAN HALE: Yardıma ihtiyacı olduğunu bilseydim! Çok iyi bilirim başlarına gelenleri – kadınların. Söyledim ya, çok tuhaf, Bayan Peters. Çok yakın ama bir o kadar uzak yaşıyoruz. Hep aynı şeylerle karşılaşılıyor. Aşağı yukarı hep aynı. *(gözlerini siler, reşel kavanozunu görür, eline alır)* Yerinde olsam, reşellerinin bozulduğunu söylemezdim. Bozulmamışlar dersin. Hepsi sağlam dersin. Bunu da kanıt olarak götür. O – nasıl olsa bunun yalan olduğunu asla öğrenemez.

BAYAN HALE: *(kavanozu alır, sarmak için bir şey arar, diğer odadan getirdiği giysilerin içinden iç etekliğini alır, sinirli bir şekilde şişenin etrafına sarmaya başlar. Sahte bir sesle)* Ben, erkeklerin yanımızda olmaması iyi. Gülmezler miydi! Hepsi birden coşarak böyle küçük bir – ölü kanarya. Sanki yapacak tek şey buymuş gibi –tek şey- Gülmezler miydi!

*(Merdivenden inen erkeklerin sesleri duyulur.)*

BAYAN HALE: *(iki nefes arasında)* Belki evet, belki hayır.

SAVCI: Evet, Peters, bu işin neden yapıldığı dışında her şey çok açık. Fakat konu bir kadın olunca jüri nasıl davranır bilirsin. Eğer kesin bir şeyler varsa. Gösterilecek bir şey – üzerine bir hikaye yazılacak bir şey – bu ilginç bir şekilde gerçekleştirilen olayla bağlantılı bir şey-

*(Kadınlar bir an birbirlerine bakarlar. Dış kapıdan HALE girer.)*

HALE: Sürüyü topladım. Dışarıso oldukça soğuk.

SAVCI: Bir süre burada tek başıma kalacağım. (*ŞERİF'e*) Frank'ı buraya gönderebilirsin, değil mi? Her şeyin incelemek istiyorum. Yaptıklarımızdan pek tatmin olmadım.

ŞERİF: Bayan Peters'in aldıklarına bakmak ister misin?

(*SAVCI masaya gider, önlüğü alır ve güler*)

SAVCI: Ah, Hanımların seçtikleri öyle tehlikeli şeyler değil. (*Birkaç şeyi yerinden oynatır, kutunun saklandığı sepeti kımıldatır. Geri çekilir*) Hayır, Bayan Peters incelemeye gerek yok. Doğrusu, şerifin karısı kanunla evlidir. Bunu asla unutmayın, Bayan Peters?

BAYAN PETERS: Unutmam, öyle olacak.

ŞERİF: (*kıkırdayarak*) Kanunla evli. (*Odanın ilerisine doğru yürür*) Bir dakika buraya gelsene, George. Şu pencerelere bir göz atsak iyi olur.

SAVCI: (*küçümseyerek*) Ha, pencereler!

ŞERİF: Birazdan çıkarız, Bay Hale.

(*HALE çıkar. ŞERİF BÖLGE SAVCISI'nın ardından diğer odaya gider. Ardından Bayan HALE ayağa kalkar, elleri kenetlenmiştir, BAYAN PETERS'e bakar, BAYAN PETERS de yavaşça gözlerini kaydırır ve BAYAN HALE'ye bakar. BAYAN HALE bir süre ona sarılır, daha sonra gözleri kutunun saklandığı yere döner. Aniden BAYAN PETERS yamaları kaldırır ve kutuyu çantasına koymaya çalışır. Çok büyüktür. Kutuyu açar, kuşu almaya çalışır, dokunamaz, yamalara gider, orada ne*)

*yapacağını bilemez bir şekilde kalır. Diğer odadan kapı tokmağı sesi gelir. BAYAN HALE kutuyu kapar ve mantosunun cebine koyar. BÖLGE SAVCISI ve ŞERİF giderler.)*

SAVCI: *(mimikle)* Evet, Henry, sonunda yama yapamacağını keşfetmiş olduk.

Yapacağı şey – Siz ne diyorsunuz ona, hanımlar?

BAYAN HALE: *(eli cebinin üzerinde)* Biz ona – ilmek atmak diyoruz, Bay

Handerson.

(PERDE)